

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

10. märts 2016*

Apellatsioonkaebus — Konkurents — Tsemendi ja sellega seotud toodete turg — Haldusmenetlus —
Määrus (EÜ) nr 1/2003 — Artikli 18 lõiked 1 ja 3 — Teabe nõudmise otsus — Põhjendamine —
Nõude täpsus

Kohtuasjas C-247/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 20. mail 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

HeidelbergCement AG, asukoht Heidelberg (Saksamaa), esindajad: *Rechtsanwalt* U. Denzel,
Rechtsanwalt C. von Köckritz ja *Rechtsanwalt* P. Pichler,

hageja,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: M. Kellerbauer, L. Malferrari ja R. Sauer,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: teise koja president M. Ilešič (ettekandja) kolmanda koja presidendi ülesannetes,
kohtunikud C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 3. juuni 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 15. oktoobri 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 HeidelbergCement AG (edaspidi „HeidelbergCement“) palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 14. märtsi 2014. aasta otsus HeidelbergCement vs. komisjon (T-302/11, EU:T:2014:128; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega viimane jättis rahuldamata tema hagi,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

milles paluti tühistada komisjoni 30. märtsi 2011. aasta otsus K(2011) 2361 (lõplik) nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/39520 – tsement ja sellega seotud tooted) (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

- 2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) põhjenduses 23 on ette nähtud:

„Komisjonil peaks olema õigus nõuda kogu [liidus] teavet, mida on vaja selleks, et tuvastada [ELTL] artikli [101] alusel keelatud kokkuleppeid, otsuseid ja kooskõlastatud tegevust [...]“.

- 3 Määruse nr 1/2003 artikli 18 „Teabe nõudmine“ lõigetes 1 ja 3 on ette nähtud:

„1. Selleks, et täita käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid, võib komisjon tavalise teabenõude või otsusega nõuda ettevõtjalt ja ettevõtjate ühendustelt kogu vajalikku teavet.

[...]

3. Kui komisjon nõuab ettevõtjalt ja ettevõtjate ühendustelt teavet oma otsusega, märgib ta selles nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab kindlaks teabe esitamise tähtaja. Otsuses esitatakse ka teave artiklis 23 sätestatud sanktsioonide kohta ning teave artiklis 24 sätestatud sanktsioonide või nende kehtestamise kohta. Otsuses teavitatakse ka õigusest otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtus.

[...]“.

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

- 4 Üldkohus kirjeldab vaidluse aluseks olevaid asjaolusid järgmiselt:

„1 Euroopa Ühenduste Komisjon viis 2008. aasta novembris ja 2009. aasta septembris määruse [nr 1/2003] artikli 20 alusel läbi mitu kontrolli tsemendisektoris tegutsevate äriühingute, sealhulgas hageja HeidelbergCement AG ruumides. Pärast neid kontrole saadeti määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 2 alusel teabenõudeid. Nii saadeti hagejale teabenõuded 30. septembril 2009, 9. veebruaril ja 27. aprillil 2010.

2 Komisjon teatas 8. novembri 2010. aasta kirjas [apellandile] oma kavatsusest saata talle määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 alusel teabe nõudmise otsus ja edastas talle küsimustiku projekti, kavatsedes selle küsimustiku otsusele lisada.

3 [Apellant] esitas oma märkused selle küsimustiku projekti kohta 16. novembri 2010. aasta kirjas.

4 Komisjon teavitas 6. detsembril 2010 [apellanti], et ta on otsustanud algatada tema ja seitsme tsemendisektoris tegutseva ettevõtja suhtes määruse nr 1/2003 artikli 11 lõike 6 alusel menetluse seoses ELTL artikli 101 eeldatavate rikkumistega, mis puudutavad „kaubavoogude piiranguid Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP), sh väljaspool EMP-d asuvatest riikidest EMP-sse importimise piiranguid, turgude jagamist, hindade kooskõlastamist ja sellega seonduvat konkurentsivastast tegevust tsemenditurul ja sellega seotud toodete turgudel“ (edaspidi „menetluse algatamise otsus“).

- 5 Komisjon võttis 30. märtsil 2011 vastu [vaidlusaluse] otsuse.
- 6 Komisjon märkis [vaidlusaluses] otsuses, et vastavalt määruse nr 1/2003 artiklile 18 võib ta selleks, et täita nimetatud määrusega talle antud ülesandeid, tavalise nõude või otsusega nõuda ettevõtjatelt ja ettevõtjate ühendustelt kogu vajaliku teabe esitamist ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 3). Pärast seda, kui ta oli meenutanud, et [apellanti] oli teavitatud kavatsusest võtta määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 alusel vastu otsus ja et [apellant] on küsimustiku projekti kohta esitanud oma märkused ([vaidlusaluse] otsuse põhjendused 4 ja 5), nõudis komisjon [apellandilt] ja tema Euroopa Liidus asuvatelt ja otseselt või kaudselt [apellandi] kontrollitavatelt tütarettevõtjatelt otsusega, et nad vastaksid I lisas toodud 94-leheküljelisele ja 11 küsimusteseeriast koosnevale küsimustikule ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 6).
- 7 Veel meenutas komisjon eeldatavate rikkumiste kirjeldust, mis on esitatud eespool punktis 4 ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 2).
- 8 Viidates nõutud teabe laadile ja hulgale ning konkurentsieeskirjade eeldatavate rikkumiste raskusele, leidis komisjon, et [apellandile] tuleb anda 12 nädalat 10 esimesele küsimusteseeriale vastamiseks ja kaks nädalat küsimuste 11. seeriale „Kontaktid ja koosolekud“ vastamiseks ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 8).
- 9 [Vaidlusaluse] otsuse resolutsioon kõlab järgmiselt:

„Artikkel 1

[Apellant] esitab koos tema Euroopa Liidus asuvate ja tema otsese või kaudse kontrolli all olevate tütarettevõtjatega käesoleva otsuse I lisas nimetatud teabe otsuse II ja III lisas nõutud vormis, vastates küsimustele 1–10 kaheteistkümne nädala jooksul ja küsimusele 11 kahe nädala jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest. Mõlemad lisad moodustavad käesoleva otsuse lahutamatu osa.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud [apellandile] koos tema [Euroopa Liidus] asuvatele ja tema poolt otseselt või kaudselt kontrollitavatele tütarettevõtjatele.“

- 10 Apellant vastas 18. aprillil 2011 11. küsimusteseeriale. 6. mail 2011 täiendas ta oma vastust.
- 11 Apellant palus 26. mai 2011. aasta kirjaga pikendada esimesele kümnele küsimusteseeriale vastamise tähtaega 18 nädala võrra. 31. mai 2011. aasta kirjaga teavitati apellanti, et tema taotlust ei rahuldatud. Kõnealusel kirjas toonitas komisjon sellegipoolest, et vastavate küsimuste puhul on põhjendatud taotluse alusel võimalik vajaduse korral tähtaega piiratud ulatuses pikendada.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 5 HeidelbergCement esitas vaidlusaluse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 10. juunil 2011.
- 6 Hagiavalduse põhjendamiseks esitas apellant viis väidet, mis puudutasid esiteks määruse nr 1/2003 artikli 18 rikkumist, teiseks proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, kolmandaks vaidlusaluse otsuse ebapiisavaid põhjendusi, neljandaks „täpsuse põhimõtte“ rikkumist ja viiendaks tema kaitseõiguste rikkumist.
- 7 Üldkohus asus seisukohale, et kõik need väited on põhjendamatud, ja jättis hagi rahuldamata.

Poolte nõuded

- 8 HeidelbergCement palub Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
  - tühistada vaidlusalune otsus apellanti puudutavas osas;
  - teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Üldkohtusse, et teha otsus vastavalt Euroopa Kohtu antud juhistele õigusküsimustes, ja
  - mõista komisjonilt välja apellandi kohtukulud Üldkohtus ja Euroopa Kohtus.
- 9 Komisjon palub Euroopa Kohtul:
- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;
  - teise võimalusena, kui tühistatakse vaidlustatud kohtuotsus, jätta hagi rahuldamata, ja
  - mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

- 10 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab apellant seitse väidet. Esimese väite kohaselt ei kontrollitud piisavalt ja kohaldati valesti määruse nr 1/2003 artikli 18 lõikes 3 ette nähtud kohustust märkida ära teabe nõudmise eesmärk. Teise väite kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta hindas, kas uurimistoimingu valikul ja vastamise tähtaja kindlaksmääramisel on järgitud põhjendamiskohustust. Kolmas väide puudutab määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 tähenduses informatsiooninõuete „vajalikkuse“ analüüsimist, tõlgendamist ja valet kohaldamist. Neljanda väite kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 18 lõiget 3, kuna puudub kohustus valmistada ette, koguda ja töödelda nõutud teavet. Viienda väite kohaselt on vastuolulised need põhjendused, mille Üldkohus võttis aluseks, kui ta hindas informatsioonitaotlesele vastamise tähtaja lühiduse etteheidet. Kuuendas väites kinnitab apellant, et Üldkohus rikkus õigusnormi, riivates õigusaktide täpsuse nõuet, ning ei põhjendanud vaidlustatud kohtuotsust täpsuse puudumise etteheite osas. Lõpuks on seitsmenda väite kohaselt informatsiooni hindamise kohustusega seoses rikutud kaitseõigusi.
- 11 Kõigepealt tuleb analüüsida esimest väidet.

Poolte argumentid

- 12 Esimeses väites, mis on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 23–43 ja 47 vastu, leiab apellant, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta kontrollis, kas järgitud on määruse nr 1/2003 artikli 18 lõikes 3 ette nähtud kohustust märkida ära teabe nõudmise eesmärk. Samuti on vaidlustatud kohtuotsus ebapiisavalt põhjendatud, kuna kohtuotsuses jäeti piisavalt kirjeldamata selles aluseks võetud menetluse algatamise otsuse ja vaidlusaluse otsuse sisu ning vaidlustatud kohtuotsuses ei märgitud, kas nendes otsustes on võimalik tuvastada üht või mitut konkreetset rikkumist.
- 13 Komisjon väidab vastu, et liidu institutsiooni akti põhjendused peavad olema kohandatud asjaomase akti laadiga ja selle vastuvõtmise kontekstiga ning et põhjendamiskohustust tuleb kohandada käesoleva juhtumi asjaoludele. Teabe nõudmine on uurimistoiming, mida üldiselt kasutatakse eeluurimise staadiumis, mil komisjonil ei ole oletatava rikkumise kohta veel täpset teavet, mida tuleb arvesse võtta niisuguste õiguslike nõuete hindamisel, mis puudutavad määruse nr 1/2003 artikli 18 lõikes 3 nõutavat

põhjendamist. Kohustus piisavalt täpselt ära märkida teabe eesmärk ei tähenda seega, et üksikasjalikult tuleks kirjeldada oletatava rikkumise laadi, geograafilist ulatust, kestust või konkreetset seotud toodete liiki. Konkreetne ja ajaliselt piiratud rikkumine tehakse kindlaks alles vastuväidetest teatamise staadiumis.

- 14 Komisjon leiab, et nii vaidlusaluses otsuses kui ka menetluse algatamise otsuses on konkreetseid viiteid oletatava rikkumise laadi, geograafilise ulatuse ja asjassepuutuvate toodete kohta. Oma adressaatide tõttu sisaldab menetluse algatamise otsus konkreetseid andmeid selles rikkumises oletatavate osalejate kohta. Seetõttu leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 42 õigesti, ilma et ta oleks rikkunud oma põhjendamiskohustust, et vaidlusalune otsus sisaldas koos menetluse algatamise otsusega piisavalt andmeid teabe taotlemise eesmärgi kohta. Lisaks piiras komisjon vaidlusaluses otsuses uurimise geograafilise ulatuse EMP territooriumiga, võttes küsimustikus täpsemalt arvesse teatud sihtriigid.

Euroopa Kohtu hinnang

- 15 HeidelbergCement leiab sisuliselt, et Üldkohus rikkus õigusnormi, leides, et väide vaidlusaluse otsuse põhjenduste puudumise kohta ei olnud põhjendatud ja tuleb tagasi lükata. Tegemist on õigusküsimusega, mida Euroopa Kohus peab apellatsioonimenetluses kontrollima (vt kohtuotsus komisjon *vs.* Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 16 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu institutsioonide aktide põhjendus, mida nõutakse ETL artiklis 296, olema kohandatud asjassepuutuva õigusakti laadiga ning sellest peab selgelt ja üheselt mõistetavalt ilmne õigusakti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik selliselt, et huvitatud isikutel oleks võimalik mõista võetud meetme põhjendusi ja pädeval kohtul oleks võimalik teostada kontrolli. Põhjendamiskohustuse hindamisel tuleb arvesse võtta kõiki juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, toodud põhjenduste olemust ning huvi, mis võib akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, olla selgituste saamiseks. Ei ole nõutav, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna seda, kas akti põhjendused vastavad ETL artikli 296 nõuetele, tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja kõiki asjaomast valdkonda reguleerivaid õigusnorme silmas pidades (kohtuotsused komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punkt 63, ning Nexans ja Nexans France *vs.* komisjon, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punktid 31 ja 32 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 17 Asjakohane on meelde tuletada, et konkreetset määratletakse teabe nõudmise otsuse põhjendamise peamised elemendid määruse nr 1/2003 artikli 18 lõikes 3.
- 18 Nimetatud sättes on ette nähtud, et komisjon „märgib [...] nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab kindlaks teabe esitamise tähtaja“. Lisaks on selles sätestatud, et komisjon „esita[b] ka tea[b]e artiklis 23 sätestatud sanktsioonide kohta ning tea[b]e artiklis 24 sätestatud sanktsioonide või nende kehtestamise kohta“ ning et komisjon „teavita[b] ka õigusest otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtus“.
- 19 Kõnealune spetsiifiline põhjendamiskohustus kujutab endast põhimõttelise tähtsusega nõuet mitte üksnes selleks, et näidata teabe taotlemise põhjendatust, vaid ka selleks, et asjaomastel ettevõtjatel oleks võimalik mõista oma koostöökohustuse ulatust, säilitades samal ajal nende kaitseõigused (vt analoogia alusel uurimisotsuste kohta kohtuotsused Dow Chemical Ibérica jt *vs.* komisjon, 97/87–99/87, EU:C:1989:380, punkt 26; Roquette Frères, C-94/00, EU:C:2002:603, punkt 47; Nexans ja Nexans France *vs.* komisjon, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punkt 34, ning Deutsche Bahn jt *vs.* komisjon, C-583/13 P, EU:C:2015:404, punkt 56).
- 20 Mis puudutab kohustust näidata „nõude eesmärk“, siis see tähendab, et komisjon peab oma nõudes ära näitama oma uurimise eseme ja seega tuvastama väidetava konkurentsieeskirjade rikkumise (vt selle kohta kohtuotsus SEP *vs.* komisjon, C-36/92 P, EU:C:1994:205, punkt 21).

- 21 Siinkohal ei ole komisjon kohustatud edastama teabe nõudmise otsuse adressaadile kogu tema käsutuses olevat teavet oletatavate rikkumiste kohta ega andma nendele rikkumistele täpset õiguslikku kvalifikatsiooni, tingimusel et ta näitab selgelt, milliseid kahtlusi ta kontrollida kavatseb (vt analoogia alusel kohtuotsus Nexans ja Nexans France vs. komisjon, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 22 Vastav kohustus on iseäranis selgitatav asjaoluga, nagu see ilmneb määruse nr 1/2003 artikli 18 lõikest 1 ja põhjendusest 23, et komisjonile määrusega pandud ülesannete täitmiseks võib viimane tavalise informatsiooninõude või otsusega nõuda ettevõtjatelt ja ettevõtjate ühendustelt „kogu vajalikku teavet“.
- 23 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 34 õigesti märkis, „võib komisjon nõuda vaid niisugust teavet, mis võimaldab tal kontrollida selliseid oletavaid rikkumisi, millega saab põhjendada uurimise läbiviimist ja mis on ära toodud informatsiooninõudes“.
- 24 Kuna teabe vajalikkust tuleb aga hinnata informatsioonitaotluses toodud eesmärki arvestades, tuleb eesmärk välja tuua piisavalt täpselt, ilma milleta ei oleks teabe vajalikkust võimalik kindlaks teha ning Euroopa Kohus ei saaks teostada oma kontrolli (vt selle kohta kohtuotsus SEP vs. komisjon, C-36/92 P, EU:C:1994:205, punkt 21).
- 25 Seega tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 39 samuti õigesti, et vaidlusaluse otsuse põhjenduste piisavusest sõltub „see, kas eeldatavad rikkumised, mida komisjon kavatseb kontrollida, on piisavalt selgelt välja toodud“.
- 26 Mis puudutab küsimust, kas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 43 toodud hinnangus, mille kohaselt on vaidlusalune otsus piisavalt põhjendatud, on Üldkohus rikkunud õigusnormi, siis tuleb kõigepealt märkida, et Üldkohus toonitas kohtuotsuse punktis 42, et vaidlusaluse otsuse põhjendused „on esitatud väga üldises sõnastuses, mis oleks võinud olla täpsem, mistõttu on põhjendused selles osas kritiseeritavad“, kusjuures „samal ajal [tuleb] tõdeda, et viide Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) importimise piirangutele, turgude jagamisele ning hindade kooskõlastamisele tsemenditurul ja sellega seotud toodete turgudel koostoimes menetluse algatamise otsusega [vastab] selguse miinimumtasemele, mis võimaldab järeldada, et määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 nõuetest on kinni peetud“.
- 27 Selles osas tuleb märkida, et vaidlusaluse otsuse põhjendusest 6 nähtub, et komisjon palus apellandil vastata otsuse I lisas toodud küsimustikule. Nagu aga kohtujurist ettepaneku punktis 46 sisuliselt tõdes, on lisas toodud küsimused erakordselt arvukad ja käsitlevad väga mitmesugust teavet. Iseäranis tuleb nimetatud lisas toodud küsimustiku kohaselt esitada äärmiselt laialt piiritletud ja üksikasjalik teave märkimisväärse hulga siseriiklike ja rahvusvaheliste tehingute kohta, mis puudutavad 12 liikmesriiki ajavahemikus 10 aastat. Siiski ei ilmne vaidlusalusest otsusest selgelt ja üheselt mõistetavalt rikkumist puudutavad kahtlused, millega saaks põhjendada selle otsuse vastuvõtmist, ning ei ole võimalik kindlaks teha, kas taotletud teave on uurimiseks vajalik.
- 28 Arvestades iseäranis vaidlusaluse otsuse I lisas toodud laiaulatuslikku küsimustikku, milles – nagu on selle otsuse põhjenduses 6 juba meelde tuletatud – võetakse arvesse uuritavate ettevõtjate poolt kogu uurimise ajal edastatud teavet, sisaldavad vaidlusaluse otsuse kaks esimest põhjendust üksnes äärmiselt lühikesi, ebamääraseid ja üldisi põhjendusi.
- 29 Need kaks põhjendust on sõnastatud järgmiselt:
- „(1) Komisjon uurib käesoleval ajal oletatavat konkurentsivastast tegevust tsemendi-, tsemendil põhinevate toodete ja muude niisuguste ainete sektoris, mida kasutatakse tsemendi ja selle põhinevate toodete tootmisel, [...] Euroopa Liidus/Euroopa Majanduspiirkonnas (EL/EMP).

- (2) [...] Oletatavad rikkumised puudutavad kaubanduspiiranguid Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP), sealhulgas piirangud toodete impordile EMP-sse kolmandatest riikidest, turgude jagamist ja hindade kooskõlastamist ning muud sellega seotud konkurentsivastast tegevust tsemendi- ja sellega seotud toodete turgudel. Kui piirangud tuvastatakse, võib nende puhul olla tegemist ELTL artikli 101 ja/või EMP lepingu artikli 53 rikkumisega.“
- 30 Vaidlusaluse otsuse põhjenduses 6 on lisatud, et „I lisas on nõutud täiendavat teavet, mis on samuti vajalik selleks, et oleks võimalik hinnata uuritava tegevuse kooskõla [Euroopa Liidu] konkurentsieeskirjadega, olles täiesti teadlik asjaoludest ja nende täpsest majanduslikust kontekstist“.
- 31 Selliste põhjendustega ei ole piisavalt täpselt võimalik kindlaks määrata ei tooteid, mida uurimine puudutab, ega rikkumise kahtlusi, millega saaks otsuse vastuvõtmist põhjendada. Seega ei võimalda vastavad põhjendused kõnealusel ettevõtjal kontrollida, kas nõutud teave on uurimiseks vajalik, ega liidu kohtul teostada oma kontrolli.
- 32 Arvestades siiski käesoleva kohtuotsuse punktis 16 meelde tuletatud kohtupraktikat, tuleb küsimust, kas vaidlusaluse otsuse põhjendused vastavad ELTL artikli 296 nõuetele, hinnata mitte ainult selle sõnastuse alusel, vaid lähtudes ka otsuse enda kontekstist, kuhu – nagu märkis kohtujurist ettepaneku punktis 43 – kuulub ka menetluse algatamise otsus.
- 33 Siiski ei muuda viimati nimetatud otsuse põhjendused olematuks vaidlusaluse otsuse äärmiselt lühikesi, ebamääraseid ja üldisi põhjendusi.
- 34 Kõigepealt on oletatav rikkumine menetluse algatamise otsuses samuti sõnastatud äärmiselt lühidalt, ebamääraselt ja üldiselt, kusjuures selles viidatakse „kaubandusvoogude piirangutele Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP), sealhulgas piirangutele toodete impordile EMP-sse kolmandatest riikidest, turgude jagamisele, hindade kooskõlastamisele ja sellega seotud konkurentsivastasele tegevusele“.
- 35 Edasi, mis puudutab uurimise esemeks olevaid tooteid, siis viidatakse menetluse algatamise otsuses sarnaselt vaidlusaluse otsusega tsemenditurule ja seotud toodete turgudele. Kuigi nimetatud otsuses on täpsustatud, et „tsement ja seotud tooted hõlmavad tsementi, tsemendil põhinevaid tooteid (näiteks valmisbetoon) ja muid niisuguseid aineid, mida otseselt või kaudselt kasutatakse tsemendil põhinevate toodete valmistamiseks (näiteks klinker, graanulid, kõrgahjuräbu, granuleeritud kõrgahjuräbu, peenestatud granuleeritud kõrgahjuräbu, lendtuhk)“, tuleb tõdeda, et uurimise esemeks olnud tooted on märgitud seal vaid näitena.
- 36 Lõpuks, mis puudutab oletatava rikkumise geograafilist ulatust, siis on vaidlusaluse otsuse põhjendused koostoimes menetluse algatamise otsusega mitmeti mõistetavad. Vaidlusaluse otsuse kohaselt hõlmab oletatav rikkumine liidu või EMP territooriumi. Seevastu kolm kuud varem tehtud menetluse algatamise otsus puudutab oletatavaid rikkumisi, mis geograafiliselt hõlmavad „iseäranis“ Belgiat, Tšehhi Vabariiki, Saksamaad, Hispaaniat, Prantsusmaad, Itaaliat, Luksemburgi, Madalmaid, Austriat ja Ühendkuningriiki. Vaidlusaluse otsuse põhjenduste – koostoimes menetluse algatamise otsusega – mitmeti mõistetavust suurendab siinkohal vaidlusalusele otsusele lisatud küsimustiku sisu, mis peale kümne eespool viidatud liikmesriigi puudutab ka Taanis ja Kreekas sooritatud kaubandustehinguid.
- 37 Tõsi on see, nagu toonitab komisjon, et infonõue kujutab endast uurimistoimingut, mida üldiselt kasutatakse vastuväidetest teatamisele eelnevas uurimise staadiumis ning mille ainus eesmärk on võimaldada komisjonil koguda vajalikke andmeid ja dokumente, et kontrollida konkreetse faktilise ja õigusliku olukorra tegelikkust ja ulatust (vt selle kohta kohtuotsus *Orkem vs. komisjon*, 374/87, EU:C:1989:387, punkt 21).
- 38 Lisaks on Euroopa Kohus uurimisotsuste puhul leidnud, et kuigi komisjon peab ära näitama nii täpselt kui võimalik selle, mida ta uurib, ja asjaolud, mida kontroll puudutab, ei pea uurimisotsuses sisalduvad andmed siiski tingimata sisaldama kõnealuse turu täpset piiritlemist ega eeldatavate rikkumiste täpset

õiguslikku kvalifikatsiooni või viidet ajavahemikule, mille jooksul need rikkumised toime pandi, ning Euroopa Kohus on vastavat seisukohta põhjendanud asjaoluga, et kontrollid viiakse läbi uurimise alguses, mis on periood, mil komisjonil ei ole veel täpset teavet (vt selle kohta kohtuotsus Nexans ja Nexans France vs. komisjon, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punktid 36 ja 37).

- 39 Sellegipoolest ei vasta äärmiselt lühikesed, ebamäärased ja üldised ning teatud tähenduses mitmeti mõistetavad kaalutlused põhjendamisnõuetele, mis on määruse nr 1/2003 artikli 18 lõikes 3 kindlaks määratud selleks, et anda alus teabe nõudmiseks, mis nagu käesolevas kohtuasjas toimus enam kui kaks aastat pärast esimesi kontrollimisi, samas kui komisjon oli juba mitu korda küsinud teavet ettevõtjatelt, keda kahtlustati rikkumises osalemises, ning mitu kuud pärast menetluse algatamise otsust. Neid asjaolusid arvesse võttes tuleb tõdeda, et vaidlusalune otsus tehti ajal, mil komisjonil oli juba teavet, mis võimaldanuks tal täpsemalt määratleda kahtlused kõnealuste ettevõtjate toime pandud rikkumise suhtes.
- 40 Seega rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 43 otsustas, et vaidlusalune otsus on õiguslikult piisavalt põhjendatud.
- 41 Võttes arvesse kõiki eelnevaid kaalutlusi tuleb esimese väitega nõustuda.
- 42 Järelikult tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada osas, milles Üldkohus leidis, et vaidlusaluse otsuse põhjendused vastavad määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 nõuetele, ilma et tuleks analüüsida vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste väidetavat ebapiisavust ja muid hageja toodud väiteid.

Menetlus Üldkohtus

- 43 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus teha Üldkohtu otsuse tühistamise korral asja suhtes ise lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab. Käesoleval juhul on see nii.
- 44 Käesoleva kohtuotsuse punktidest 27–40 selgub, et esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse esimene väide on põhjendatud ning vaidlusalune otsus tuleb määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 rikkumise tõttu tühistada.

Kohtukulud

- 45 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotuse.
- 46 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel samuti kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 47 Kuna hageja on palunud mõista komisjonilt välja kohtukulud ning komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb komisjonilt välja mõista kohtukulud nii esimese astme menetluses kohtuasjas T-302/11 kui ka apellatsioonimenetluses.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 14. märtsi 2014. aasta otsus HeidelbergCement vs. komisjon (T-302/11, EU:T:2014:128).**

2. Tühistada komisjoni 30. märtsi 2011. aasta otsus K(2011) 2361 (lõplik) nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/39520 – tsement ja sellega seotud tooted).
3. Mõista Euroopa Komisjonilt välja HeidelbergCement AG kohtukulud nii esimeses kohtuastmes kohtuasjas T-302/11 kui ka apellatsioonimenetluses ning jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda.

Allkirjad